

TOMISLAV KRZNAR

Može li etika govoriti (i) o sportu?

Okvir *rasprava* naslovljen „Čovjek i sport“ nalaže propitivanje fenomena sporta i iz kuta filozofije, navlastito etike. Ovo izlaganje nastoji sagledati fenomen sporta kao društveni, ili bolje, kulturni fenomen pokušavajući uzeti u obzir što je moguće više obvezujućih perspektiva koji tvore taj fenomen. U tom pogledu suočavamo se s dva temeljna pitanja: kako društvo utječe na oblikovanje fenomena sporta, i drugo, kako povratno fenomen sporta oblikuje društvo? Filozofija, poznato je, nastoji propitati karakter pojedinog fenomena, primaknuti se mišljenjem biti onoga što uvjetuje taj fenomen i čini ga opstojećim. U tom pogledu zanima nas kako je „nastao“ sport i što je njegovo bitno određenje. Nadalje, ukoliko govorimo o etici moramo donijeti na vidjelo razloge koji nam odobravaju ili priječe pojedino činjenje, u bilo kojem zadanom okviru našeg djelovanja. Etiku u tom pogledu razumijevamo kao sklop normativnih pravila kroza koja nastojimo razumjeti i oživjeti neki fenomen i učiniti ga moralno (ne)prihvatljivim, vrijednim i nevrijednim djelovanja. Došli smo do srži problema koji nastojimo oslikati ovim izlaganjem: kako bi etika, ili još bolje (o) čemu, trebala govoriti kada je u pitanju sport? Tragovi odgovora na ova pitanja vode nas kroz propitivanje brojnih fenomena: natjecanja, igre, poštivanja pravila, (de)konstrukcije subjekta, (ne)prihvatljivosti komercijalizacije sportskih aktivnosti, poboljšanja/nadogradnje tijela, upotrebe stimulativnih sredstava u sportu, problematike roda/spola u sportu i sl. Ovim izlaganjem nastojimo dati makar okvirni uvid u spomenute probleme dajući analizu njihova nastanka i analizu utjecaja na pojedinca i društvo. Čini nam se ispravnim istaknuti pozitivan odgovor na pitanje postavljeno u naslovu ovog sažetka, tim više što je riječ o spektru aktivnosti koje u mnogome određuju suvremenog čovjeka i daleko izvan okvira djelatnosti koje razumijevamo pod skupnim nazivom „sport“.

* * *

Tomislav Krznar (Zagreb, 1979.), docent na Katedri za filozofiju i sociologiju Učiteljskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (od 2012.) gdje predaje kolegije *Filozofija odgoja*, *Etika*, *Obrazovanje za zaštitu okoliša* i *Filozofija sporta*, djeluje i kao vanjski suradnik na Odjelu lovstva i zaštite prirode Sveučilišta u Karlovcu (od 2007.) gdje predaje kolegije *Bioetika* i *Poslovno komuniciranje*. Diplomirao je filozofiju i religijsku kulturu na Filozofskom fakultetu Družbe Isusove u Zagrebu (2004.), a završio je i studij lovstva i zaštite prirode na Sveučilištu u Karlovcu (2005.), te alternativni obrazovni program „Mirovni studiji“ pri Centru za mirovne studije u Zagrebu (2007.). Doktorirao je 2010. godine iz područja filozofije (etika – bioetika) na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Autor je oko šezdeset znanstvenih, stručnih i popularnih radova s područja filozofije, religiologije, bioetike i lovstva, izlagao je na oko trideset međunarodnih simpozija u zemlji i inozemstvu. Autor je knjiga *Bioetički mozaik. Pokušaj prikaza okolišne problematike u bioetičkom kontekstu* (2009.), *Znanje i destrukcija. Integrativna bioetika i problemi zaštite okoliša* (2011.), *U blizini straha. Iznova o zaštiti okoliša u bioetičkom kontekstu* (2014.). te urednik zbornik *Čovjek i priroda. Prilog određivanju odnosa* (2013.). Bio je voditelj istraživanja „Filozofija Ortege y Gasseta u horizontu rasprave o ulozi filozofije u suvremenom obrazovanju“ u razdoblju 2013-2014, te voditelj istraživanja „Nastajanje koncepta raciovitalizma u filozofiji Ortege y Gasseta“ (2014.) oba financirana od strane Sveučilišta u Zagrebu. Obnašao je dužnost tajnika Hrvatskog filozofskog društva (2010.–2012.) a trenutno obnaša dužnost predsjednika Odbora za arhivu Hrvatskog filozofskog društva. Član je znanstvenog vijeća znanstvenog Centra izvrsnosti za integrativnu bioetiku, član je uredništva znanstvenih časopisa *Filozofska istraživanja* i *Synthesis Philosophica*. Također, član je Hrvatskog filozofskog društva, Hrvatskog bioetičkog društva i Matice hrvatske.